

Effect of Non-Cash and Non-Operating Related Party Transactions on Board of Directors' Compensation¹

Seyed Hossein Sajadi², Rahim Bonabi Gadim³

Received: 2022/05/07

Accepted: 2022/09/16

Research Paper

Abstract

Purpose: The purpose of this study is to investigate the effect of non-cash and non-operating related party transactions on board of directors' compensation by analyzing the efficient contracts hypothesis versus corporate governance weakness hypothesis.

Methodology: In order to test the research hypotheses, the data of 118 companies were selected in the period 2011-2019 and analyzed using multiple regression models.

Results: The results of the research hypotheses test show that the non-cash related party transactions and non-operating related party transactions have a positive effect and fluctuations of non-operating related party transactions have a negative effect on the board compensation. Also, the corporate governance quality causes a negative effect on the relationship between the non-operating related party transactions with the board of directors' compensation.

Conclusion: The results of research indicate the replacement of the efficient contracting approach with opportunistic approach of related party transactions by presence of strong corporate governance. While strong corporate governance has no effect on the relationship between non-cash related party transactions and board of directors' compensation.

Contribution: The Contribution of the research is the emphasis on strengthening the corporate governance mechanisms in order to increase the reliability of transactions and the formation of effective contracts.

Keywords: Board of Directors' Compensation, Efficient Contracts, Non-Cash Related Party Transactions, Non-Operating Related Party Transactions.

JEL Classification: M12, G34, L25.

1. DOI: 10.22051/JAASCI.2021.36859.1630

2. Professor, Department of Accounting, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. (sajadi@scu.ac.ir).

3. Assistant Professor, Department of Accounting, Hashrood Branch, Islamic Azad University, Hashrood, Iran. Corresponding Author. (r_bonabi@iau-maragheh.ac.ir).

تأثیر معاملات غیر نقد و غیر عملیاتی با اشخاص وابسته بر پاداش هیئت‌مدیره شرکت‌ها^۱

سید حسین سجادی^۲، رحیم بنابی قدیم^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۵

مقاله پژوهشی

چکیده

هدف: هدف این پژوهش، بررسی تأثیر معاملات غیر نقد و غیر عملیاتی با اشخاص وابسته بر پاداش هیئت‌مدیره با تحلیلی بر فرضیه قراردادهای کارا، در مقابل فرضیه ضعف راهبری شرکتی است.

روش: به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش، داده‌های ۱۱۸ شرکت در فاصله زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ انتخاب و با استفاده از مدل‌های رگرسیونی چندگانه مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش نشان داد معاملات غیر نقد و معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته تأثیر مثبت و نوسان معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته تأثیر منفی بر پاداش هیئت‌مدیره داشته‌اند. همچنین، کیفیت راهبری شرکتی سبب تعدیل رابطه بین معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته با پاداش هیئت‌مدیره شده است.

نتیجه‌گیری: این موضوع حاکی از جایگزینی رویکرد قراردادهای کارا، بجای رویکرد فرصت‌طلبانه معاملات با اشخاص وابسته و با حضور راهبری شرکتی قوی است، درحالی که راهبری شرکتی قوی، تأثیری بر رابطه بین معاملات غیر نقد با اشخاص وابسته و پاداش هیئت‌مدیره نداشته است.

دانش‌افزایی: در این پژوهش، تأکید بر تقویت سازوکارهای راهبری شرکتی در راستای افزایش قابلیت اتکای معاملات و شکل‌گیری قراردادهای کارا است.

واژه‌های کلیدی: پاداش هیئت‌مدیره، قرارداد کارا، معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته، معاملات غیر نقد با اشخاص وابسته.

طبقه بندی موضوعی: L25.G34، M12

10.22051/JAASCI.2021.36859.1630 : DOI ۱

۲. استاد، گروه حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. (sajadi@scu.ac.ir)

۳. استادیار، گروه حسابداری، واحد هشت‌رود، دانشگاه آزاد اسلامی، هشت‌رود، ایران. نویسنده مسئول. (r_bonabi@iaou-maragheh.ac.ir)

مقدمه

معیارهای مبتنی بر حسابداری یعنی سود حسابداری، معیار بهتری در برنامه‌های پاداش است و دقت بیشتری دارد، زیرا مستقل از نوسان‌ها و اختلالات برون‌سازمانی و خارج از کنترل مدیر هستند، به شرطی که فارغ از دستکاری و مدیریت سود و انگیزه‌های فرصت‌طلبانه‌ای باشند که سبب کاهش دقت سود می‌شوند (واعظ و همکاران، ۱۳۹۶: ۴؛ پاندهرو پتک، ۲۰۱۴: ۷؛ زکریا، ۲۰۱۲: ۴). با این حال، عواملی چون اصل تطابق هزینه‌ها با درآمدها و متعاقب آن مشکلات پیرامون تخصیص هزینه‌ها به دوره‌های مالی، شناسایی درآمدها، اعمال اختیار در انتخاب روش‌ها و دستکاری واقعی فعالیت‌ها، مهمترین عواملی هستند که می‌توانند در محاسبه سود، دقت گزارشگری آن و رابطه بین سودهای گذشته و آینده، تاثیرگذار باشند و رابطه بین آنها را دچار نوسان و اختلال سازند (دیچو و تانگ، ۲۰۰۸: ۷؛ دانلسون و همکاران، ۲۰۱۱: ۴). معاملات اشخاص وابسته از جمله معاملاتی است که با توجه به انعطاف موجود در استانداردهای حسابداری، مدیران با اعمال اختیار خود می‌توانند سود خالص شرکت را برای دوره یا دوره‌های مالی مورد نظر و به تناسب منافع شخصی خود، تعدیل نمایند، درحالی که این رفتار فرصت‌طلبانه با انتقال ناعادلانه ثروت به مدیران و در نتیجه کاهش ارزش شرکت همراه خواهد بود (هوپ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۱). سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و دیگر ذی‌نفعان در بازار سرمایه به‌طور غالب پیامدهای منفی معاملات اشخاص وابسته را بررسی کرده‌اند (گوردن، هنری، پالیا، ۲۰۰۴: ۹). تا زمانیکه در سایه معاملات اشخاص وابسته، احتمال هدررفت منابع توسط مدیران وجود دارد، سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان نیز در واکنش به این معاملات، ارزش شرکت را می‌توانند به‌طور قابل‌توجهی کاهش دهند (چئونگ و همکاران، ۲۰۰۶: ۷). معاملات اشخاص وابسته می‌تواند نشانگر اعمال قدرت توسط افراد درون‌سازمانی و در راستای منافع شخصی باشد و یا نشانگر معاملات در نتیجه قراردادهای کارا باشد. به‌طور کلی، اغلب پژوهش‌ها

-
1. Pandher & Pathak
 2. Zakaria
 3. Dichev & Tang
 4. Donelcon, Jennings & McInnis
 5. Hope, Lu & Saiy
 6. Gordon, Henry & Palia
 7. Cheung, Rau & Stouraitis

بیانگر این موضوع است که معاملات فرصت طلبانه اشخاص وابسته به دلیل پیامدهای منفی مانند، تامین منافع فردی، با فقدان کارایی سرمایه گذاری و تخصیص سرمایه ارتباط دارند (حبیب و همکاران^۱، ۲۰۱۵: ۹؛ کلبک و می هو^۲، ۲۰۱۷: ۱۳). با توجه به برقراری سیستم پاداش دهی مبتنی بر سود و امکان بکارگیری فرصت طلبانه معاملات با اشخاص وابسته توسط مدیران، برای جلوگیری از انتقال ثروت و کاهش منافع سهامداران نیاز به ابزارهای کنترلی و نظارتی است که ابزارهای راهبری شرکتی قوی می تواند در این راستا از خروج ثروت و کاهش ارزش شرکت جلوگیری کند (هوپ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۱؛ بالسام و همکاران^۳، ۲۰۱۷: ۱۶؛ کولبک و می هو، ۲۰۱۰: ۱۴؛ میتا و یوماتا^۴، ۲۰۱۴: ۱۰؛ گوردون و همکاران^۵، ۲۰۰۵: ۱۳؛ چانگ و ژانگ^۶، ۲۰۱۱: ۵). با توجه به انعطاف استانداردها و اختیار مدیران در انتخاب رویه های حسابداری که می توانند سود خالص مبنای محاسبه پاداش را، تحت تاثیر قرار دهند و نیز تمایل مدیران به پنهان کردن معاملات فرصت طلبانه با اشخاص وابسته و تحریف صورت های مالی بدین وسیله، این سوال مطرح است که معاملات با اشخاص وابسته چگونه محاسبه پاداش هیئت مدیره را تحت تاثیر قرار می دهد؟ با توجه به غیرعادی بودن معاملات غیرنقد و غیرعملیاتی با اشخاص وابسته، نسبت به معاملات نقد و عملیاتی، این سوال مطرح است که چگونه این معاملات غیرعادی بر پاداش تاثیر دارند؟ همچنین، با توجه به اینکه با تقویت راهبری شرکتی، نظارت بیشتری بر رفتارها و انتخاب های مدیران صورت می گیرد، این سوال مطرح است که رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و پاداش، بیانگر رویکرد راهبری شرکتی ضعیف است یا بیانگر رویکرد قراردادهای کارا است؟

مبانی نظری پژوهش

پاداش دهی صرف بر اساس سود خالص گزارش شده از سوی مدیریت، الزاما سبب ایجاد انگیزه مدیران برای بیشینه کردن ارزش شرکت و منافع همه گروه های ذی نفع نخواهد بود، زیرا مدیران با

-
1. Habib, Jiang, & Zhou
 2. Kohlbeck & Mayhew
 3. Balsam, Gifford & Puthenpurackal
 4. Mita & Utama
 5. Gordon, Henry & Palia
 6. Chung & Zhang

توجه به انعطاف موجود در استانداردهای حسابداری و اختیار در گزینش رویه‌های حسابداری، به راحتی سود را برای دستیابی به منافع شخصی خود مورد دستکاری قرار می‌دهند (حسینی و همکاران، ۲۰۱۷: ۲۳۳؛ واعظ و همکاران، ۱۳۹۶: ۴). اگر پاداش، تناسبی با عملکرد واقعی مدیران نداشته باشد، نه تنها سبب افزایش ارزش شرکت نشده، بلکه ابزاری برای انتقال ثروت خواهد بود (اسلامی و قدمیاری، ۱۴۰۰: ۷؛ کازان^۱، ۲۰۱۶). بنابراین، این فرصت برای مدیران وجود دارد که با اعمال انتخاب‌های حسابداری و دست‌آویز قرار دادن این مشخصه‌ها از طریق مدیریت اقلام تعهدی و دستکاری فعالیت‌های واقعی، در صدد تامین منافع شخصی خود باشند که هر کدام کارایی قراردادهای را تحت تاثیر قرار می‌دهند (بیانچی و چن^۲، ۲۰۱۵: ۱۲۶؛ واعظ و همکاران، ۱۳۹۶: ۵).

اشخاص وابسته، نفوذ در خور توجهی در شرکت‌ها دارند و توانایی کنترل شرکت را نیز دارند. آنها همچنین، می‌توانند بر تصمیمات عملیاتی و مالی در نتیجه تصمیمات مربوط به مصرف وجوه، سرمایه‌گذاری، تامین مالی توسط شرکت، تاثیرگذار و تعیین‌کننده باشند (کامیابی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۳۸). به عبارتی، معاملات با اشخاص وابسته اعتماد سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان را درباره عملکرد و اعتبار صورت‌های مالی شرکت کاهش می‌دهد که سرانجام مدیران اجرایی شرکت برای افزایش سرمایه اضافی در آینده، با مشکل مواجه خواهند شد (نخیلی و مویز^۳، ۲۰۱۱: ۱۴۸۳؛ هوانگ و همکاران^۴، ۲۰۱۳: ۲۹۴). به اعتقاد گوردون و همکاران (۲۰۰۴) و چئونگ و همکاران (۲۰۰۶)، درباره معاملات اشخاص وابسته دو دیدگاه متفاوتی وجود دارد؛ دیدگاه اول، بیانگر مسئله‌ی نمایندگی است؛ یعنی این معاملات در راستای کسب منافع شخصی مدیران استفاده می‌شود و سبب تحمیل زیان به سهامداران و دیگر ذی‌نفعان می‌شود (حیب و همکاران، ۲۰۱۵: ۹؛ چئونگ و همکاران، ۲۰۰۶: ۷) و چه بسا مدیران برای مخفی کردن اثرات مخرب این معاملات دست به تحریف صورت‌های مالی بزنند (گوردون و هنری، ۲۰۰۴: ۱۳). دیدگاه دوم، بیانگر دیدگاه اثربخشی معاملات اشخاص وابسته در شرکت به‌عنوان بازوی کمکی در دستیابی به اهداف سازمانی است. از نظر

1. Kazan
2. Bianchi & Chen
3. Nekhili & Moëz
4. Hwang, Chiou & Wang

پژوهشگرانی مانند چانگ و هونگ^۱ (۲۰۰۰) و خانا و پالپو^۲ (۲۰۰۰)، این دیدگاه معاملات با اشخاص وابسته نه تنها مضر نیست که برای سهامداران نیز سودمند خواهند بود (فریدمن و همکاران^۳، ۲۰۰۳: ۵). به طور کلی، بکارگیری معاملات اشخاص وابسته در جهت منافع شخصی و در نتیجه ضعف گزارشگری مالی، سبب نابسامانی‌های مالی شرکت‌ها می‌شود (جیان و ونگ^۴، ۲۰۰۴: ۳)، زیرا یکی از ابزارهای موجود برای تحریف صورت‌های مالی و انتقال ثروت به نفع گروه‌های خاص است (گان لی و همکاران^۵، ۲۰۱۴: ۸). این نوع معاملات به دلیل غیرکارا بودن بازارها و ضعف راهبری شرکتی، تشدید شده و از نظر رویکرد تضاد منافع سبب متضرر شدن سهامداران و منتفع شدن مدیران شرکت به هزینه کاهش ارزش شرکت و کاهش ثروت سهامداران اقلیت، می‌شود. این معاملات با اینکه در تصمیم‌گیری‌های استفاده‌کنندگان اطلاعات، نقش مهمی دارند، به دلیل پیچیدگی در شناسایی آنها به عنوان یکی از چالش‌های مهم گزارشگری مالی تلقی می‌شود (گان لی و همکاران، ۲۰۱۴: ۷؛ چانگ و ژانگ، ۲۰۱۱: ۵).

فرضیه قراردادهای کارا در مقابل فرضیه ضعف راهبری شرکتی

دو هدف اصلی راهبری شرکتی در راستای محافظت بلندمدت از منافع سهامداران، عبارت از مدیریت ریسک واحد تجاری به وسیله تقویت شفافیت و پاسخگویی و تقویت کارایی بلندمدت واحد تجاری به وسیله محدود کردن رفتارهای فرصت‌طلبانه و عدم مسئولیت‌پذیری مدیران است (حساس یگانه و همکاران، ۱۳۸۹: ۶۶). در رابطه با معاملات اشخاص وابسته، نتایج برخی پژوهش‌ها با فرضیه ضعف راهبری شرکتی، همراه است که فرض می‌کند معاملات اشخاص وابسته با نرخ بازار قیمت‌گذاری نمی‌شوند، بلکه به نفع گروه‌های وابسته و به ضرر سهامداران انجام می‌گیرند. به عبارتی این معاملات ابزار اعمال اختیار مدیران در تامین منافع شخصی خود به قیمت کاهش ارزش شرکت هستند (بالسام و همکاران، ۲۰۱۷: ۸۶۳؛ هوپ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۲). پیش‌بینی‌های فرضیه راهبری ضعیف عبارتند از الف) معاملات اشخاص وابسته با ضعف راهبری شرکتی مرتبط است، ب) مدیران

-
1. Chang & Hong
 2. Khanna & Palepu
 3. Friedman, Johnson & Mitton
 4. Jian & Wong
 5. Gun Lee, Kang, Young Lee, & Park

شرکت که به معاملات اشخاص وابسته روی می آورند، استقلال و بی طرفی خود را به خطر می اندازند و احتمال تصویب بسته‌های با پاداش بیش از حد را افزایش می دهند و ج) به عنوان یک محصول جانبی از ضعف راهبری شرکتی، معاملات اشخاص وابسته مدیران بیانگر نوعی قرارداد اجاره است. این قرارداد اجاره ممکن است از طریق معاملات اشخاص وابسته یا از طریق برقراری پاداش بیش از حد مدیران انجام شود؛ در حالی که مورد اول ارتباط بین معاملات اشخاص وابسته با مدیر شرکت و پاداش مدیر را نشان نمی دهند، اما مورد دوم، رابطه مثبت بین معاملات اشخاص وابسته با مدیر شرکت و پاداش بیش از حد را نشان می دهد (بالسام و همکاران، ۲۰۱۷: ۸۶۳). بنابراین، به سبب ضعف کنترل داخلی در شرکت، مدیران برای دستیابی به اهداف کوتاه مدت خود دست به انجام معاملات اشخاص وابسته می زنند که برای پنهان کردن این معاملات از دید عموم، به تحریف صورت‌های مالی و گزارش سودهای غیرواقعی روی می آورند و کیفیت سود را کاهش می دهد (سلطانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۹؛ کلبک و می هو، ۲۰۱۷)؛ به طوری که افزایش معاملات اشخاص وابسته با ضعف راهبری شرکتی، کاهش سودآوری و کاهش ارزش شرکت همراه است (بالسام و همکاران، ۲۰۱۷: ۸۶۲؛ هوپ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۲).

رویکرد دیگر در رابطه با معاملات اشخاص وابسته، رویکرد قراردادهای کارا است که به موجب آن وجود معاملات اشخاص وابسته بخشی از قراردادهای مدیران برای پیشینه کردن ارزش شرکت و منتفع کردن همه گروه‌های ذی‌نفع است (هوپ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۲؛ کولبک و می هو، ۲۰۱۰: ۱۴؛ لو، ۲۰۱۷: ۳). پیش‌بینی‌های فرضیه قراردادهای کارا عبارتند از الف) معاملات اشخاص وابسته به عوامل مرتبط با راهبری شرکتی قوی مربوط می شوند، ب) هیچ ارتباطی بین معاملات اشخاص وابسته با مدیران و پاداش مدیر وجود ندارد و ج) ارتباط بین معاملات اشخاص وابسته با مدیران و پاداش مدیر یا خنثی یا منفی، است. پیش‌بینی منفی از بحث فوق در مورد معاملات اشخاص وابسته بیانگر بکارگیری این معاملات به عنوان یک وسیله کارآمد برای تامین تنها بخشی از پاداش مدیران است. پیش‌بینی خنثی براساس این استدلال آن است که معاملات اشخاص وابسته برای کارآیی قراردادها انجام می شود و بنابراین، نباید با پاداش اضافی همراه باشد (بالسام و همکاران، ۲۰۱۷: ۸۶۳). این دیدگاه رویکرد اثربخشی معاملات اشخاص وابسته را نشان می دهد که با اشاره به

مفهوم هزینه معاملات، آن را بخشی از تقاضای واحد تجاری و تضمین کننده کار مدیران و سودمند برای سهامداران می داند (هوپ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۲؛ کولبک و می هو، ۲۰۱۰: ۱۴؛ لو، ۲۰۱۷: ۳؛ آهرونی و همکاران^۱، ۲۰۱۰: ۹؛ ژیانگ و وونگ^۲، ۲۰۱۰: ۷۹). باید توجه داشت که مشاهده ارتباط ناچیز بین معاملات اشخاص وابسته مدیران و پاداش مدیر هم با ضعف راهبری و هم با فرضیه های قراردادهای کارا می تواند سازگار باشد، اما زمانی اتفاق می افتد که معاملات اشخاص وابسته مدیران در صورت انجام با قیمت گذاری کمتر از بازار همراه باشد، در حالی که دومی زمانی اتفاق می افتد که قیمت گذاری معاملات اشخاص وابسته به قیمت های جاری صورت گیرد. هر چند تفکیک این دو فرضیه، در حالت وجود رابطه ضعیف بین معاملات اشخاص وابسته و پاداش مدیر، به دلیل عدم امکان مشاهده جزئیات معاملات و واکنش به هنگام بازار، به راحتی امکان پذیر نیست (بالسام و همکاران، ۲۰۱۷: ۸۶۵). با این حال چه از نظر نظریه نمایندگی و چه از نظر انگیزه های برای مدیران جهت انجام بهتر وظایف خود، توجه به این نکته ضروری است که این معاملات می تواند بر وضعیت مالی و عملکرد شرکت ها تاثیر منفی داشته باشند که ناشی از وجود این معاملات نیست، بلکه به دلیل تصور استفاده کنندگان اطلاعات از ماهیت این معاملات است (گوردن و هنری، ۲۰۰۵: ۹؛ ژیانگ و وونگ، ۲۰۱۰: ۸۰).

پیشینه پژوهش

هوپ و همکاران (۲۰۱۹) با بررسی رابطه بین پاداش مدیران و معاملات اشخاص وابسته نشان دادند که پاداش دارای رابطه مستقیمی با معاملات اشخاص وابسته بوده است، اما پاداش مبتنی بر سرمایه رابطه معکوسی با معاملات اشخاص وابسته داشته است و پاداش بیش از حد، استقلال و قدرت نظارتی مدیریت را کاهش می دهد. عظیم و همکاران^۳ (۲۰۱۸)، با بررسی تاثیر راهبری شرکتی بر معاملات اشخاص وابسته در شرکت ها با مالکیت خانوادگی در پاکستان، نشان دادند راهبری شرکتی در واحدهای تجاری با مالکیت خانوادگی ضعیف تر هستند، زیرا سهامداران عمده منابع خود را از طریق معاملات با اشخاص وابسته کسب می کنند. علاوه بر این، متغیرهای راهبری شرکتی، یعنی استقلال مدیران، مالکیت خانوادگی و تمرکز مالکیت خانوادگی با معاملات اشخاص وابسته، رابطه منفی

1. Aharony, Wang & Yuan
2. Jiang & Wong
3. Azim, Mustapha & Zainir

داشته است. به عبارت دیگر، سهامداران عمده در سایه راهبری شرکتی ضعیف، به دنبال انتقال ثروت از سهامداران اقلیت هستند. الهلالی و همکاران^۱ (۲۰۱۸) با بررسی اثر متقابل معاملات اشخاص وابسته، مدیریت سود و کیفیت حسابرسی، نشان دادند که این معاملات ابزار وجایگزینی برای مدیریت سود واقعی هستند، اما رابطه‌ای بین این معاملات و مدیریت سود تعهدی یافت نشد. بالسام و همکاران (۲۰۱۷)، با بررسی معاملات با اشخاص وابسته، راهبری شرکتی و پاداش مدیرعامل، نشان دادند که قبل از الزامات افشای معاملات اشخاص وابسته توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا، با راهبری شرکتی ضعیف، معاملات با اشخاص وابسته سبب افزایش پاداش مدیرعامل شده است و این موضوع با فرضیه تضاد منافع هم‌راستا است، اما در دوره پس از الزامات افشا، این نتیجه از بین رفته و برخی از شواهد سازگار با فرضیه کارآمد مشاهده شد. کولیک و می هو (۲۰۱۷) با بررسی اینکه آیا معاملات اشخاص وابسته پرچم قرمز هستند؟ نشان دادند با افزایش حجم معاملات با اشخاص وابسته، ارائه دوباره صورت‌های مالی افزایش یافته و با واکنش منفی حسابرسان و مطالبه دستمزد بیشتری همراه بوده است. ریتاتا و کومرا^۲ (۲۰۱۶)، با بررسی رابطه بین پاداش و عملکرد شرکت‌ها نشان دادند معیارهای سنجش عملکرد در برنامه‌های پاداش مدیران به جای اقلام نقدی، بیشتر مبتنی بر اقلام تعهدی بوده است که این موضوع بیانگر نقش مفید سود تعهدی در کارایی قراردادهای و کاهش مشکلات نمایندگی بین مالک و مدیر، است. شاه و اولاح^۳ (۲۰۱۵)، با بررسی رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و اصول راهبری شرکتی، نشان دادند که استقلال هیئت‌مدیره و مالکیت نهادی نقش مهمی در کارایی ابزارهای داخلی راهبری شرکتی داشته است، اما دوگانگی مدیرعامل و مالکیت مدیریتی، سبب سلب مالکیت سهامداران جزئی بوسیله معامله با اشخاص وابسته شده است. ونگ و همکاران^۴ (۲۰۱۵)، با بررسی تغییرات ارزش فروش به دلیل انجام معاملات با اشخاص وابسته بین گروه‌های تجاری مشابه، نشان دادند این معاملات سبب افزایش ارزش شرکت‌ها شده‌اند، اما تعداد زیادی از مدیران شرکت‌های دولتی دارای انگیزه‌های فرار مالیاتی هستند. همچنین،

1. El-Helaly, Georgiou, & Lowe

2. Raithatha & Komera

3. Shah & Ullah

4. Wong, Kim & Lo

آنها نشان دادند افرادی با استفاده از رانت‌های اطلاعاتی در جهت محدود کردن ارزش سهام سهامداران اقلیت بوده‌اند و بین ساختار مالکیت و فرارهای مالیاتی با معاملات اشخاص وابسته رابطه متقابل وجود داشته است. کانگ و همکاران^۱ (۲۰۱۴)، با بررسی رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته و مالکیت کنترل، نشان دادند معاملات با اشخاص وابسته در شرکت‌های کره‌ای سبب کاهش ارزش شرکت شده است و این کاهش ارزش زمانی قابل توجه بوده است که کنترل مالکیت زیاد بوده است. صفرزاده و طاووسی (۱۳۹۶)، با بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی و معامله با اشخاص وابسته، نشان دادند مالکیت نهادی و تغییر مدیرعامل تاثیر منفی بر معاملات اشخاص وابسته داشته‌اند، اما استقلال هیئت‌مدیره و چرخش حسابرس مستقل، تاثیری بر معاملات اشخاص وابسته نداشته‌اند. جلالی و همکاران (۱۳۹۶)، با بررسی تاثیر شاخص کیفیت حاکمیت شرکتی بر محدود کردن مدیریت سود با استفاده از معاملات غیرمعمول با اشخاص وابسته نشان دادند حاکمیت شرکتی بر معاملات غیرمعمول با اشخاص وابسته تاثیر معناداری داشته است. این نتیجه بیانگر اهمیت توجه به حاکمیت شرکتی و تلاش در راستای بهبود آن و کمک به بهبود مدیریت سود است. واعظ و همکاران (۱۳۹۶) با بررسی تاثیر دقت و حساسیت سود بر پاداش هیئت‌مدیره، نشان دادند بین ابعاد دقت سود، اقلام تعهدی غیرعادی و دستکاری فعالیت‌های واقعی فزاینده سود برخلاف انتظار، تاثیر مثبتی بر پاداش داشته‌اند و این موضوع بیانگر عدم توجه کافی نسبت به آنها، به‌عنوان عامل کاهنده دقت سود است و تطابق بالای درآمد و هزینه و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی، مطابق انتظار پژوهش، تاثیر مثبتی بر پاداش دارند. واعظ و همکاران (۱۳۹۶) با بررسی تاثیر دقت و چسبندگی سود بر پاداش هیئت‌مدیره نشان دادند پاداش نسبت به سود گزارش شده دارای چسبندگی بوده و اقلام تعهدی غیرعادی افزایشی و محافظه‌کاری شرطی برخلاف نتایج مورد انتظار تاثیر مثبت و معنی‌داری بر پاداش داشته و دستکاری سود از طریق فعالیت‌های واقعی افزایشی تاثیر منفی و معنی‌داری بر پاداش داشته‌اند.

فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول: معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته بر پاداش هیئت‌مدیره تاثیر معنی‌داری دارد.

فرضیه دوم: معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته بر پاداش هیئت‌مدیره تأثیر معنی‌داری دارد.
فرضیه سوم: کیفیت راهبری شرکتی رابطه بین معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته و پاداش هیئت‌مدیره را تحت تأثیر قرار می‌دهد.
فرضیه چهارم: کیفیت راهبری شرکتی رابطه بین معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته و پاداش هیئت‌مدیره را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی است و از نظر روش پژوهش از نوع علی و پس‌رویدادی است و از سوی دیگر، ویژگی‌ها و صفات متغیرها را مطالعه و ارتباط بین متغیرها را از طریق تحلیل رگرسیون بررسی می‌کند. همچنین، از نظر زمان پس‌رویدادی است، زیرا در این پژوهش متغیرها قبلاً به‌دست آمده‌اند و از نظر نوع استدلال استقرایی است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه شرکت‌هایی بوده‌اند که حداقل از ابتدای سال ۱۳۹۰ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده و تا پایان سال ۱۳۹۸ در آن حضور داشته و از چهار ویژگی زیر، به‌طور همزمان برخوردار بوده‌اند: (۱) سال مالی منتهی به پایان اسفند ماه باشد؛ (۲) اطلاعات آنها در دسترس بوده است؛ (۳) جزو بانک‌ها و موسسات مالی، بیمه، هلدینگ‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری مالی نبودند (به دلیل ماهیت متفاوت فعالیت آن‌ها از دیگر واحدهای تجاری) و (۴) بیش از سه ماه توقف معاملاتی نداشته باشند. بر این اساس داده‌های ۱۱۸ شرکت به روش حذف سیستماتیک انتخاب و به مدت ۹ سال مورد مطالعه و تحلیل قرار گرفت.

مدل مفهومی و متغیرهای پژوهش

برای سنجش فرضیه‌های گروه اول (بین معاملات با اشخاص وابسته (غیرنقد و غیرعملیاتی) و پاداش هیئت‌مدیره رابطه معنی‌داری وجود دارد.)، از مدل شماره ۱ استفاده شده است.

$$\text{Board Bonus}_{it} = \alpha_{it} + \beta_1(\text{NCRT}_{it}, \text{NON OPT}_{it}) + \beta_2(\text{SRTNOP}_{it}) + \beta_3(\text{SIZE}_{it}) \quad (1) \\ + \beta_4(\text{LEV}_{it}) + \beta_5(\text{ROA}_{it}) + \beta_6(\text{MTB}_{it}) + \beta_7(\text{BIGA}_{it}) + \beta_8(\text{TENURE}_{it}) \\ + \beta_9(\text{AQ}_{it}) + \varepsilon_{it}$$

برای سنجش فرضیه گروه دوم (راهبری شرکتی بر رابطه بین معاملات با اشخاص وابسته (غیرنقد و غیرعملیاتی) و پاداش هیئت‌مدیره تاثیر معناداری دارد.)، از مدل شماره ۲ و ۳، استفاده شده است.

$$\begin{aligned} \text{Board Bonus}_{it} = & \alpha_{it} + \beta_1(\text{NCRT}_{it}) + \beta_2(\text{GOV}_{it}) + \beta_3(\text{NCRT}_{it} \times \text{GOV}_{it}) \quad (2) \\ & + \beta_4(\text{SRTNOP}_{it}) + \beta_5(\text{SIZE}_{it}) + \beta_6(\text{LEV}_{it}) + \beta_7(\text{ROA}_{it}) + \beta_8(\text{MTB}_{it}) + \\ & \beta_9(\text{BIGA}_{it}) + \beta_{10}(\text{TENURE}_{it}) + \beta_{11}(\text{AQ}_{it}) + \varepsilon_{it} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Board Bonus}_{it} = & \alpha_{it} + \beta_1(\text{NON OPT}_{it}) + \beta_2(\text{GOV}_{it}) + \beta_3(\text{NON OPT}_{it} \times \text{GOV}_{it}) \quad (3) \\ & + \beta_4(\text{SRTNOP}_{it}) + \beta_5(\text{SIZE}_{it}) + \beta_6(\text{LEV}_{it}) + \beta_7(\text{ROA}_{it}) + \\ & \beta_8(\text{MTB}_{it}) + \beta_9(\text{BIGA}_{it}) + \beta_{10}(\text{TENURE}_{it}) + \beta_{11}(\text{AQ}_{it}) + \varepsilon_{it} \end{aligned}$$

متغیر مستقل

معاملات با اشخاص وابسته (AT): برای محاسبه این متغیر از دو معیار: الف) معاملات غیرنقدی با اشخاص وابسته (NCRT): حساب، اسناد و سایر دریافتی‌ها به اضافه حساب، اسناد و سایر پرداختی‌های اشخاص وابسته تقسیم بر کل فروش. ب) معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته (NON OPT): مجموع سایر درآمدها و سایر هزینه‌ها در معاملات با اشخاص وابسته تقسیم بر کل فروش، استفاده شد (حاجیها و آزادزاده، ۱۳۹۷: ۶۱).

متغیر وابسته

پاداش هیئت‌مدیره (Board Bonus): از لگاریتم طبیعی پاداش هیئت‌مدیره به دست می‌آید. برای استخراج اطلاعات مربوط به پاداش پرداختی به هیئت‌مدیره، از گردش حساب سود (زیان) انباشته، تصمیمات مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام و یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی، استفاده شد (واعظ و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۳).

متغیر تعدیلگر

راهبری شرکتی (GOV): متغیر راهبری شرکتی بر اساس چک لیست (سوالات) زیر و با توجه به ویژگی مربوط به راهبری شرکتی مورد ارزیابی قرار گرفته است و نتایج به صورت صفر و یک مشخص شد که جمع آن از صفر تا ۵ بود و به مشاهده‌ای که در مجموع دارای امتیاز بیشتر (کمتری)

و بالاتر از میانه داده‌ها بود، کد یک (کدصفر) داده شد که بیانگر راهبری شرکتی قوی (ضعیف) است (براون و کایلر، ۲۰۰۴: ۱۱). سوالات چک لیست امتیاز راهبری شرکتی که با سوالات بله (امتیاز یک) و خیر (امتیاز صفر) قابل پاسخ بودند، عبارتند از:

- آیا تعداد اعضای غیرموظف نسبت به اعضای موظف بیشتر است؟
- آیا میزان مالکیت اعضای هیئت‌مدیره شرکت بیش از میانه شرکت‌ها در هر سال است؟
- آیا میزان مالکیت سهامدار نهادی شرکت بیش از میانه شرکت‌ها در هر سال است؟
- آیا میزان مالکیت دولتی شرکت بیش از میانه شرکت‌ها در هر سال است؟
- آیا تعداد اعضای هیئت‌مدیره شرکت بیش از میانه شرکت‌ها در هر سال است؟

متغیرهای کنترلی

بر اساس پژوهش‌های پیشین و مشابه از متغیرهای زیر به‌عنوان متغیرهای کنترلی استفاده شد (هوپ و همکاران، ۲۰۱۹: ۲۱؛ رحمت و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۱۸؛ عظیم و همکاران، ۲۰۱۸: ۳۴؛ بالسام، ۲۰۱۷: ۸۷۱؛ حاجیها و آزادزاده، ۱۳۹۷: ۶۲؛ واعظ و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۵).

نوسان معاملات با اشخاص وابسته (SRT_NOPT): معادل انحراف استاندارد معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته طی ۳ سال گذشته است.

اندازه شرکت (SIZE): این متغیر از طریق لگاریتم طبیعی فروش بدست می‌آید.

اهرم مالی (LEV): این متغیر از تقسیم جمع کل بدهی‌ها به جمع کل دارایی‌ها بدست می‌آید.

نرخ بازده دارایی‌ها (ROA): این متغیر از تقسیم سود عملیاتی به جمع دارایی‌ها بدست می‌آید.

نسبت ارزش بازار شرکت به ارزش دفتری (MTB): این متغیر از تقسیم ارزش بازار شرکت به ارزش دفتری بدست می‌آید.

اندازه موسسه حسابرسی (BIGA): در صورتی که حسابرس شرکت صاحبکار در طی دوره پژوهش، سازمان حسابرسی باشد، مقدار متغیر اندازه موسسه حسابرسی برابر با یک و در غیر اینصورت، مقدار آن برابر با صفر در نظر گرفته شد.

دوره تصدی حسابرس (TENURE): در صورتی که در طی دوره پژوهش، حسابرس بیش از ۳ سال، حسابرس شرکت صاحبکار بوده باشد، مقدار متغیر مجازی دوره تصدی حسابرس برابر با یک و در غیر اینصورت، مقدار آن برابر صفر لحاظ شد.

کیفیت اقلام تعهدی (AQ): در این پژوهش، اقلام تعهدی اختیاری به عنوان شاخص کیفیت اقلام تعهدی و با استفاده از مدل تعدیل شده جونز مورد سنجش قرار گرفت (جونز، ۱۹۹۱). کل اقلام تعهدی در مدل تعدیل شده جونز بر اساس رابطه ۴، محاسبه می شود.

$$TA_{it} / A_{it-1} = \alpha_0 (1 / A_{it-1}) + \alpha_1 (\Delta REV_{it-1} - \Delta REC_{it-1} + \Delta INV_{it-1}) / A_{it-1} + \alpha_2 (PPE_{it} / A_{it-1}) + \varepsilon_{it} \quad (۴)$$

در مدل مزبور، TA_{it} : کل اقلام تعهدی برای شرکت i در سال t ، A_{it-1} : کل دارایی ها در پایان سال قبل برای شرکت i ، ΔREV_{it-1} : مبلغ درآمدهای سال t منهای درآمدهای سال قبل برای شرکت i ، ΔREC_{it} : حساب های دریافتنی سال t منهای حساب های دریافتنی سال قبل برای شرکت i ، PPE_{it} : ناخالص دارایی های ثابت (اموال، ماشین آلات و تجهیزات) در سال t و برای شرکت i ، ΔINV_{it} : موجودی مواد و کالا در سال t منهای سال قبل برای شرکت i ، ε_{it} : خطای مدلف و در نهایت، $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_0, \alpha_3$: ضرایب مدل جونز، است. مجموع اقلام تعهدی شرکت با توجه به اطلاعات موجود به روش زیر محاسبه می شود:

$$TA_{it} = \Delta CA_{it} - \Delta CL_{it} - \Delta Cash_{it} + \Delta STDEBT_{it} \square DEPTN_{it} \quad (۵)$$

که در آن، TA_{it} مجموع اقلام تعهدی شرکت i در پایان سال t ، ΔCA_{it} تغییر در دارایی های جاری طی دوره t ، ΔCL_{it} تغییر در بدهی های جاری طی دوره t ، $\Delta Cash_{it}$ تغییر در وجوه نقد طی دوره t ، $\Delta STDEBT_{it}$ تغییر در حصة جاری بدهی های بلندمدت و سایر بدهی های کوتاه مدت طبقه بندی شده در بدهی های جاری طی دوره t و در نهایت، $DEPTN_{it}$ هزینه استهلاک دارایی های ثابت و دارایی های نامشهود در دوره t ، برای شرکت i است. پس از محاسبه متغیرهای فوق الذکر و جای گذاری آنها در مدل تعدیل شده جونز، ضرایب را با استفاده از نرم افزار ایویوز برآورد و سپس با توجه به ضرایب به دست آمده و متغیرهای محاسبه شده، آنها را در معادله شماره ۶ اقلام تعهدی غیراختیاری، قرار داده تا اقلام تعهدی غیراختیاری (NDAC) برآورد گردد.

$$NDAC_{it} = \alpha_0 (1/A_{it-1}) + \alpha_1 (\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it} + \Delta INV_{it-1}) / A_{it-1} + \alpha_2 (PPE_{it} / A_{it-1}) + \varepsilon_{it} \quad (6)$$

و در نهایت، اقلام تعهدی به شرح رابطه ۷ از اختلاف کل اقلام تعهدی اختیاری و غیراختیاری به دست می‌آید و در رابطه ۷، DAC_{it} برابر با اقلام تعهدی اختیاری، است.

$$DAC_{it} = TA_{it} / A_{it-1} - NDAC_{it} \quad (7)$$

آماره توصیفی متغیرهای پژوهش

نتایج تحلیل توصیفی متغیرهای کمی پژوهش (جدول ۱) نشان می‌دهد که میانگین پاداش هیئت‌مدیره برای شرکت‌های نمونه برابر با ۴/۷۴۳ بوده است. میانه این متغیر نیز نشان می‌دهد که ۵۰ درصد داده‌های مربوط به این متغیر بیشتر از ۶/۶۱۵ بوده است. متوسط کل معاملات با اشخاص وابسته نیز برابر با ۱/۰۳۳ بوده است. همچنین، متوسط معاملات غیرنقدی و غیرعملیاتی با اشخاص وابسته نیز به ترتیب برابر با ۰/۶۱۴ و ۰/۴۱۸ است که نشانگر این است که بیشتر معاملات اشخاص وابسته غیرنقدی است. از بین متغیرهای مورد مطالعه، پاداش هیئت‌مدیره با مقدار (۳/۴۹۶) دارای بیشترین و کیفیت اقلام تعهدی با مقدار (۰/۱۱۱) دارای کمترین پراکندگی است.

جدول ۱. نتایج تحلیل توصیفی متغیرهای کمی پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	حداقل	حداکثر	انحراف معیار
پاداش هیئت‌مدیره	۴/۷۴۳	۶/۶۱۵	۰/۰۰۰	۹/۷۹۸	۳/۴۹۶
کل معاملات با اشخاص وابسته	۱/۰۳۳	۰/۸۴۴	۰/۰۴۸	۱۶/۱۳۲	۱/۱۹۰
معاملات غیرنقدی با اشخاص وابسته	۰/۶۱۴	۰/۵۵۹	۰/۰۱۴	۱۳/۴۸۵	۰/۸۴۰
معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته	۰/۴۱۸	۰/۲۸۹	۰/۰۰۰	۱۲/۵۴۷	۰/۷۳۵
نوسانات معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته	۰/۲۲۷	۰/۱۱۳	۰/۰۰۷	۷/۷۰۱	۰/۶۰۴
اندازه شرکت	۵/۲۴۱	۴/۱۲۷	۴/۱۳۶	۸/۳۲۰	۱/۴۳۷
اهرم مالی	۰/۶۲۳	۰/۶۱۵	۰/۰۹۰	۴/۰۰۳	۰/۲۸۳
نرخ بازده دارایی‌ها	۰/۱۳۱۹	۰/۱۰۰۹	۰/۰۰۰۲	۰/۷۹۷۳	۰/۱۵۱
ارزش بازار به ارزش دفتری	۲/۲۹۲	۱/۹۷۶	-۷/۲۴۷	۸/۹۲۴	۲/۰۹۵
کیفیت اقلام تعهدی	-۰/۱۱۸	-۰/۰۸۶	-۰/۵۷۲	-۰/۰۰۱	۰/۱۱۱

نتایج یافته‌های توصیفی برای متغیرهای کیفی پژوهش (جدول ۲) نشان می‌دهد که ۲۱/۴۷ درصد شرکت‌های مورد بررسی توسط سازمان حسابرسی، مورد رسیدگی قرار گرفته و در ۳۵ درصد شرکت‌ها، حسابرس بیش از سه دوره متوالی حسابرسی شرکت را بر عهده داشته است و بر اساس چک لیستی شامل پنج اصل راهبری شرکتی، ۵۲/۰۷ درصد از کل مشاهدات شرکت‌ها راهبری شرکتی قوی‌تری اعمال نموده‌اند.

جدول ۲. نتایج تحلیل توصیفی متغیرهای کیفی پژوهش

متغیر کیفی	مشاهدات	اندازه گیری	فراوانی	درصد
اندازه حسابرس	۱۰۶۲	حسابرس شرکت سازمان حسابرسی است	۲۲۸	۲۱/۴۷
دوره تصدی حسابرس	۱۰۶۲	حسابرس شرکت سایر موسسات است	۸۳۴	۷۸/۵۳
راهبری شرکتی	۱۰۶۲	حسابرس بیش از سه دوره متوالی	۳۷۸	۳۵/۵۹
		حسابرس کمتر از سه دوره متوالی	۶۸۴	۶۴/۴۱
	۱۰۶۲	شرکت با راهبری شرکتی قوی	۵۵۳	۵۲/۰۷
		شرکت با راهبری شرکتی ضعیف	۵۰۹	۴۷/۹۳

آزمون تشخیص توزیع نرمال

یکی از مفروضات رگرسیون، نرمال بودن جملات اخلاص است. در جدول (۳) مشاهده می‌شود سطح معناداری آزمون جاکوبرا برای خطاهای مدل بیش از ۵ درصد است. بنابراین، می‌توان گفت خطاهای مدل اول تا چهارم از توزیع نرمال برخوردار هستند.

جدول ۳. نتایج آزمون توزیع نرمال مدل‌های پژوهش

نام متغیر	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
مدل اول	۱/۰۵۳	۰/۵۳۷	توزیع نرمال دارد
مدل دوم	۱/۶۰۸	۰/۴۴۸	توزیع نرمال دارد
مدل سوم	۰/۷۶۶	۰/۶۸۸	توزیع نرمال دارد
مدل چهارم	۰/۹۳۵	۰/۷۰۵	توزیع نرمال دارد

همسانی واریانس در مقادیر خطا

نتایج حاصل در جدول (۴) نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری آزمون، در مدل‌ها کمتر از ۵ درصد است و این بیانگر وجود ناهمسانی واریانس در جملات اخلاص است. لازم به توضیح است که این

مشکل در تخمین نهایی مدل‌ها رفع شده است (با روش وزن‌دهی به داده‌ها از طریق دستور حداقل مربعات تعمیم یافته) است.

جدول ۴. نتایج آزمون ناهمسانی واریانس (آرچ)

مدل‌های پژوهش	آماره آزمون	سطح معنی‌داری	نتیجه
مدل اول	۴/۵۲۳	۰/۰۴۲	وجود ناهمسانی واریانس
مدل دوم	۵/۷۶۰	۰/۰۱۴	وجود ناهمسانی واریانس
مدل سوم	۵/۶۷۷	۰/۰۲۱	وجود ناهمسانی واریانس
مدل چهارم	۵/۳۰۷	۰/۰۳۴	وجود ناهمسانی واریانس

منبع: یافته‌های پژوهش

خودهمبستگی مقادیر خطا

نتایج حاصل در جدول ۵ نشان‌دهنده وجود خودهمبستگی سریالی در مدل‌ها است، زیرا سطح معناداری آزمون برای مدل‌ها کمتر از ۵ درصد بوده است که با استفاده از دستور متغیر مجازی این مشکل رفع شده است.

جدول ۵. نتایج آزمون خودهمبستگی سریالی (بروش-گودفری)

مدل‌های پژوهش	آماره آزمون	سطح معنی‌داری	نتیجه
مدل اول	۵/۲۶۴	۰/۰۰۶	وجود خودهمبستگی سریالی
مدل دوم	۴/۶۲۳	۰/۰۰۷	وجود خودهمبستگی سریالی
مدل سوم	۵/۶۲۶	۰/۰۰۵	وجود خودهمبستگی سریالی
مدل چهارم	۵/۳۷۵	۰/۰۰۶	وجود خودهمبستگی سریالی

آزمون هم خطی

در آمار، عامل تورم واریانس شدت هم خطی چندگانه را ارزیابی می‌کند. اگر آماره آزمون به یک نزدیک بود نشان‌دهنده عدم وجود هم خطی است. به عنوان یک قاعده تجربی مقدار تورم واریانس بزرگتر از ۱۰، حاکی از هم خطی چندگانه زیاد است. بر اساس نتایج آزمون مقادیر تورم واریانس مدل‌ها کمتر از ۱۰ است که نشانگر عدم وجود هم خطی است.

یافته‌های پژوهش

با توجه به نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش (جدول ۶ تا ۸)، سطح معنی‌داری آماره اف لیمر (چاو) در همه فرضیه‌ها کمتر از سطح خطای مورد پذیرش بوده و مدل داده‌های تابلویی برای برازش مدل رگرسیون انتخاب و با توجه به پایین بودن سطح معنی‌داری آماره آزمون هاسمن از سطح خطای مورد پذیرش برای همه فرضیات، مدل اثرات ثابت برای برازش رگرسیون‌ها استفاده شده است. آماره دورین واتسون نیز در همه فرضیات در دامنه قابل قبول (۱/۵ و ۲/۵) قرار داشته است و نشان می‌دهد همبستگی بین اجزای خطای مدل‌ها وجود ندارد. با توجه به اینکه در بررسی هم‌خطی بین متغیرهای وارد شده در مدل‌ها، مقادیر تورم واریانس همه مدل‌ها زیر ۱۰ است، در نتیجه هم‌خطی در مدل‌ها مشاهده نشد. جدول (۶) نتایج حاصل از برآورد مدل اول پژوهش (مدل معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته) و مدل سوم پژوهش (مدل اثر تعدیلی راهبری شرکتی با معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته) و اثر آن بر پاداش مدیران را نشان می‌دهد. مقدار احتمال مربوط به آماره اف برای تصریح برابر با ۰/۰۰۰ است. بنابراین، فرض صفر مبنی بر خطای تصریح مدل رد می‌شود. در نتیجه، در سطح اطمینان ۹۹ درصد، معنی‌دار بودن مدل‌ها پذیرفته می‌شود. متغیر معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته با سطح معنی‌داری ۰/۰۲۷ در مدل اول و ۰/۰۳۴ در مدل سوم، حاکی از تاثیرگذاری مثبت و معنی‌دار آن بر پاداش مدیران است. متغیر کیفیت راهبری شرکتی با ضریب ۰/۰۰۹ و سطح معنی‌داری ۰/۰۲۸ حاکی از تاثیر مثبت آن بر پاداش است، اما اثر متقابل معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته و کیفیت راهبری شرکتی با سطح معنی‌داری ۰/۶۶۵، بیانگر عدم تاثیر معنی‌دار کیفیت راهبری شرکتی بر رابطه بین معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته و پاداش مدیران است. به عبارت دیگر، راهبری شرکتی قوی، معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته را مطابق فرضیه بازار کارا مجاز به دریافت پاداش نمی‌کند. از بین متغیرهای کنترلی، اندازه شرکت، نرخ بازدهی دارایی‌ها و اندازه حسابرس تاثیر مثبت و اهرم تاثیر منفی بر پاداش مدیران داشتند.

جدول ۶. نتایج آزمون فرضیه اول و سوم پژوهش

نام متغیر	بدون ورود متغیر تعدیل گر			با حضور متغیر تعدیل گر				
	ضریب	آماره تی	معداری	ضریب	آماره تی	معداری		
معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته	۰/۰۱۹	۲/۱۳۱	۰/۰۲۷	۰/۰۰۲	۲/۰۲۶	۰/۰۳۴		
کیفیت راهبری شرکته	-	-	-	۰/۰۰۹	۲/۳۳۱	۰/۰۲۸		
معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته و راهبری شرکته	-	-	-	-۰/۱۴	-۰/۴۳۳	۰/۶۶۵		
نوسان معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته	-۰/۰۲۲	-۲/۷۰۱	۰/۰۲۰	-۰/۰۴	-۲/۱۱۰	۰/۰۱۲		
اندازه شرکت	۰/۴۳۱	۳/۲۴۰	۰/۰۰۱	۰/۴۴۹	۳/۳۳۱	۰/۰۰۰		
اهرم مالی	-۰/۳۸۴	-۳/۰۲۳	۰/۰۰۴	-۰/۳۷	-۲/۹۳۲	۰/۰۰۴		
نرخ بازده دارایی ها	۰/۰۷۶	۲/۱۳۱	۰/۰۰۰	۰/۰۸۸	۲/۱۳۹	۰/۰۰۰		
ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۳۳	۰/۹۱۹	۰/۳۵۸	۰/۰۳۲	۰/۸۷۹	۰/۳۷۹		
اندازه حسابرس	۰/۰۶۳	۲/۱۶۶	۰/۰۱۴	۰/۰۴۰	۲/۴۱۳	۰/۰۱۶		
دوره تصدی حسابرس	-۰/۰۳۵	-۰/۲۲۰	۰/۸۲۶	-۰/۰۳	-۰/۲۲۰	۰/۸۲۶		
کیفیت اقلام تعهدی	۱/۲۵۹	۱/۹۵۹	۰/۰۵۰	۱/۲۳۱	۱/۹۱۲	۰/۰۵۶		
مقدار ثابت	۱/۱۰۸	۵/۰۴۱	۰/۰۰۰	۱/۲۶۷	۵/۰۹۸	۰/۰۰۰		
آزمون اف لیمر (چاو) و سطح معنی داری آن			۱۰/۵۱۱ - (۰/۰۰۰)			۱۰/۲۱۴ - (۰/۰۰۰)		
آزمون هاسمن و سطح معنی داری آن			۹۷/۲۰۴ - (۰/۰۰۰)			۱۰۰/۱۹۹ - (۰/۰۰۰)		
آماره اف و سطح معنی داری آن			۲۰/۴۱۱ - (۰/۰۰۰)			۲۰/۰۷۶ - (۰/۰۰۰)		
آماره دوربین واتسون			۱/۸۰۳			۱/۸۰۵		
ضریب تعیین (R2)			۰/۵۱۲			۰/۵۴۳		
ضریب تعیین تعدیل شده (AdjR2)			۰/۴۷۹			۰/۴۹۴		

جدول (۷) نتایج حاصل از برآورد مدل دوم پژوهش (مدل معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته) و مدل چهارم پژوهش (مدل اثر تعدیلی راهبری شرکته با معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته) و اثر آن بر پاداش مدیران را نشان می دهد. مقدار احتمال مربوط به آماره اف برای تصریح برابر با ۰/۰۰۰ است. بنابراین، فرض صفر مبنی بر خطای تصریح مدل رد می شود. در نتیجه، در سطح اطمینان ۹۹ درصد، معنی دار بودن مدل ها پذیرفته می شود. متغیر معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته با ضریب ۰/۱۲۹ و سطح معنی داری ۰/۰۳۰، در مدل دوم و با ضریب ۰/۱۴۲ و سطح معنی داری ۰/۰۱۸، در مدل چهارم و متغیر نوسان معاملات غیر عملیاتی با اشخاص وابسته با ضریب -۰/۰۱۱ و سطح معنی داری ۰/۰۴۱، در مدل دوم و با ضریب -۰/۰۳۱ و سطح

معنی داری ۰/۰۴۷، در مدل چهارم، حاکی از تاثیر گذاری منفی و معنی دار آن بر پاداش هیئت مدیره است. متغیر کیفیت راهبری شرکتی با ضریب ۰/۰۰۴ و سطح معنی داری ۰/۰۲۶ حاکی از تاثیر مثبت آن بر پاداش است، اما اثر متقابل معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته و کیفیت راهبری شرکتی با ضریب ۰/۰۸۳- و سطح معنی داری ۰/۰۱۵ بیانگر تاثیر منفی و معنی دار، کیفیت راهبری شرکتی بر رابطه بین معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته و پاداش مدیران، است. به عبارتی، راهبری شرکتی قوی، معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته را مطابق فرضیه بازار کارا مستحق دریافت پاداش تلقی نمی کند. از بین متغیرهای کنترلی، اندازه شرکت، نرخ بازدهی دارایی ها و اندازه حسابرس تاثیر مثبت و اهرم تاثیر منفی بر پاداش مدیران داشتند.

جدول ۷. نتایج آزمون فرضیه دوم و چهارم پژوهش

با حضور متغیر تعدیل گر فرضیه چهارم			بدون ورود متغیر تعدیل گر فرضیه دوم			نام متغیر
معناداری	آماره تی	ضریب	معناداری	آماره تی	ضریب	
۰/۰۱۸	۲/۳۷۴	۰/۱۴۲	۰/۰۳۰	۲/۱۷۱	۰/۱۲۹	معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته
۰/۰۲۶	۲/۲۳۵	۰/۰۰۴	-	-	-	کیفیت راهبری شرکتی
۰/۰۱۵	-۲/۴۲۴	-۰/۰۸۳	-	-	-	معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته و راهبری شرکتی
۰/۰۴۷	-۲/۱۰۵	-۰/۰۳۱	۰/۰۴۱	-۲/۰۵۸	-۰/۰۱۱	نوسان معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته
۰/۰۰۴	۲/۹۰۲	۰/۳۹۵	۰/۰۰۵	۲/۸۳۲	۰/۳۸۱	اندازه شرکت
۰/۰۰۰	-۳/۵۴۹	-۰/۴۸۷	۰/۰۰۲	-۳/۲۴۰	-۰/۴۷۷	اهرم مالی
۰/۰۰۰	۲/۰۵۲	۰/۰۶۷	۰/۰۰۰	۲/۰۱۷	۰/۰۲۸	نرخ بازده دارایی ها
۰/۲۷۱	۱/۱۰۱	۰/۰۴۰	۰/۳۲۸	۰/۹۷۹	۰/۰۳۵	ارزش بازار به ارزش دفتری
۰/۰۱۳	۲/۴۸۲	۰/۰۴۶	۰/۰۱۲	۲/۵۰۵	۰/۰۵۴	اندازه حسابرس
۰/۷۹۱	-۰/۲۶۴	-۰/۰۴۲	۰/۷۵۷	-۰/۳۰۹	-۰/۰۴۹	دوره تصدی حسابرس
۰/۰۹۴	۱/۶۷۶	۱/۰۸۳	۰/۰۶۳	۱/۸۶۴	۱/۱۹۶	کیفیت اقلام تعهدی
۰/۰۰۰	۴/۶۸۵	۹/۵۰۰	۰/۰۰۰	۴/۶۸۶	۹/۴۶۷	مقدار ثابت
۱۰/۳۵۹ - (۰/۰۰۰)		۱۰/۶۲۸ - (۰/۰۰۰)		آزمون اف لیمر (چاو) و سطح معنی داری آن		
۹۹/۸۳۷ - (۰/۰۰۰)		۹۶/۳۸۰ - (۰/۰۰۰)		آزمون هاسمن و سطح معنی داری آن		
۲۰/۲۵۶ - (۰/۰۰۰)		۲۰/۵۵۱ - (۰/۰۰۰)		آماره اف و سطح معنی داری آن		
۱/۸۱۶		۱/۸۱۵		آماره دوربین واتسون		
۰/۴۵۵		۰/۴۳۵		ضریب تعیین (R2)		
۰/۴۲۹		۰/۳۹۹		ضریب تعیین تعدیل شده (AdjR2)		

بحث و نتیجه گیری

انعطاف موجود در استانداردهای گزارشگری و اعمال اختیار مدیران در گزینش روش‌ها و رویه‌ها از یک سو، می‌تواند به کارایی قراردادهای کمک‌کند و از سوی دیگر، می‌تواند در سایه نبود کنترل‌ها و نظارت‌های ضعیف، ابزاری برای انتقال ناعادلانه ثروت از مالکان به گروه‌های خاص شود. بر این اساس، معاملات اشخاص وابسته از جمله معاملاتی هستند که در محاسبه سود خالص مبنای محاسبه پاداش مدیران می‌تواند به‌طور فرصت‌طلبانه مورد استفاده قرار گیرد. یکی از ابزارهای نظارتی برای جلوگیری از رخداد چنین معاملاتی در راستای تامین منافع شخصی، راهبری شرکتی است. هدف این پژوهش بررسی رابطه بین معاملات غیرنقد و غیرعملیاتی با اشخاص وابسته است. نتایج آزمون فرضیه‌های اول و دوم پژوهش به ترتیب بیانگر تاثیر مثبت معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته و معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته بر پاداش هیئت‌مدیره و تاثیر منفی نوسان معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته بر پاداش هیئت‌مدیره است. این نتایج بیانگر رویکرد فرصت‌طلبانه و ضعف راهبری شرکتی است که با وجود حجم بالای معاملات اشخاص وابسته که کیفیت سود را کاهش می‌دهد (حیب و همکاران، ۲۰۱۵؛ گان لی و همکاران، ۲۰۱۴؛ کانگ و همکاران، ۲۰۱۶) و با وجود معاملات غیرنقدی با اشخاص وابسته برای پنهان کردن آسان معاملات غیرعادی و معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته که نوسان بیشتر و پایداری کمتری دارند (کانگ و همکاران، ۲۰۱۶؛ گوردن و هنری، ۲۰۰۵)، اما همچنان، پاداش بیشتری برای هیئت‌مدیره پرداخت شده است. نتایج این دو فرضیه با نتایج پژوهش‌هایی مانند بالسام و همکاران (۲۰۱۷)، هوپ و همکاران (۲۰۱۸) و واعظ و همکاران (۱۳۹۶)، هم‌راستا است. به عبارتی، با افزایش نوسان معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته، پاداش هیئت‌مدیره کاهش یافته که حاکی از تشخیص ریسک این معاملات به دلیل کیفیت پایین آنها است و بیانگر نقش مفید کیفیت سود در کارایی قراردادهای کاهش مشکلات نمایندگی بین مالک و مدیر است. همانطور که کولبک و می‌هو (۲۰۱۷) نیز نشان دادند که با افزایش معاملات اشخاص وابسته، ارائه مجدد صورت‌های مالی نیز افزایش می‌یابد که نشانه‌ای از نوسان در گزارشگری این معاملات است. این نتیجه با پژوهش کولبک و می‌هو (۲۰۱۷) و کولبک و می‌هو (۲۰۱۰)، هم‌راستا است. نتایج آزمون فرضیه‌های سوم و چهارم پژوهش نشان می‌دهد که کیفیت راهبری شرکتی بر پاداش هیئت‌مدیره تاثیر مثبتی دارد. به عبارتی، نظارت و کنترل‌های ناشی از راهبری شرکتی قوی، عاملی برای تحقق سودهای واقعی و کاهش امکان بکارگیری اقدامات فرصت‌طلبانه مدیران و افزایش کیفیت سود گزارش شده است. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های قبلی مانند عظیم و همکاران (۲۰۱۸) و بالسام و همکاران (۲۰۱۷) منطبق است. همچنین، نتایج نشان داد که راهبری شرکتی قوی تاثیر منفی و معنی‌داری بر رابطه بین معاملات

غیرعملیاتی با اشخاص وابسته و نوسان معاملات غیرعملیاتی با اشخاص وابسته و پاداش هیئت‌مدیره دارد. به عبارتی، این معاملات به سبب انجام قراردادهای کارا در سایه نظارت و کنترل راهبری شرکتی قوی اتفاق می‌افتند و با توجه به اینکه این معاملات بخشی از قراردادها محسوب می‌شوند، سودهای ناشی از این معاملات مبنای محاسبه پاداش هیئت‌مدیره نیستند و بدین‌وسیله راهبری شرکتی قوی سبب تغییر نگرش معاملات اشخاص وابسته از رویکرد فرصت‌طلبانه به رویکرد کارایی قراردادها است. این نتایج هم‌راستا با نتایج پژوهش‌های قبلی مانند هوپ و همکاران (۲۰۱۹)، کولبک و می‌هو (۲۰۱۰)، لو (۲۰۱۷) و بالسام و همکاران (۲۰۱۷)، است. در نهایت آنکه، راهبری شرکتی قوی بر رابطه بین معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته و پاداش هیئت‌مدیره تاثیر معنی‌داری ندارد که بیانگر فقدان کیفیت سود تعهدی و نیز احتمال پنهان‌سازی معاملات غیرعادی با معاملات غیرنقد با اشخاص وابسته است. این نتیجه نیز هم‌راستا با فرضیه قراردادهای کارا و رویکرد راهبری شرکتی قوی است که بیانگر خنثی بودن رابطه بین این معاملات و پاداش هیئت‌مدیره است.

پیشنادهای کاربردی

با توجه به اینکه حضور راهبری شرکتی قوی، سبب تغییر جهت معاملات اشخاص وابسته از نگرش فرصت‌طلبانه به معاملات کارا می‌شود، به قانون‌گذاران پیشنهاد می‌شود زمینه لازم برای اجرایی و عملیاتی کردن هرچه بیشتر راهبری شرکتی و نظارت بر کیفیت اجرای آن را در دستور کار خود قرار دهند و سازوکاری برای سنجش و ارزیابی این معاملات برای گروه‌های مختلف را ارائه دهند. به سهامداران پیشنهاد می‌شود در تصویب بسته‌های پاداش هیئت‌مدیره، نهایت دقت لازم نسبت به معاملات غیرنقد و غیرعملیاتی با اشخاص وابسته را داشته باشند که نشانه‌ای از احتمال پنهان کردن اقدامات فرصت‌طلبانه، تحریف صورت‌های مالی و کیفیت پایین سود است و با تصویب و ترغیب بکارگیری ابزارهای راهبری شرکتی اختیارات مدیران در انجام رفتارهای فرصت‌طلبانه را محدود نمایند. به حسابرسان پیشنهاد می‌شود در فرآیند برنامه‌ریزی و تعیین ریسک حسابرسی، معاملات غیرعادی در قالب معاملات غیرنقد و غیرعملیاتی با اشخاص وابسته را به‌عنوان یکی از عوامل خطر حسابرسی و امکان تحریف صورت‌های مالی مدنظر قراردادده و همچنین، کیفیت مطلوب راهبری شرکتی را به‌عنوان عامل تعیین‌کننده قابلیت اتکای معاملات و سود تعیین‌کننده پاداش هیئت‌مدیره مدنظر قرار دهند تا از جابجایی ناعادلانه ثروت بصورت پاداش‌های غیرواقعی جلوگیری شود. از جمله محدودیت‌های این پژوهش، می‌توان به عدم افشا و عدم دسترسی به پاداش غیرنقدی هیئت‌مدیره و عدم تعدیل ارقام صورت‌های مالی مورد استفاده به سبب شرایط تورمی کشور اشاره نمود.

منابع

- جلالی، سیدعبدالمجید. رحیمی پور، اکبر. میر، هدیه و جمالزاده، محمود. (۱۳۹۶). تاثیر شاخص کیفیت حاکمیت شرکتی بر محدود کردن مدیریت سود با استفاده از معاملات غیر معمول با اشخاص وابسته در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، *راهبرد مدیریت مالی*، ۵(۱)، ۱-۲۸.
- حاجیها، زهره و آزادزاده، عادل. (۱۳۹۷). معاملات غیر نقدی و غیر عملیاتی با اشخاص وابسته و قابلیت مقایسه صورت های مالی با تأکید بر نقش تعدیل کنندگی اندازه موسسه حسابرسی، *دانش حسابداری مالی*، ۵(۱)، ۵۳-۸۷.
- حساس یگانه، یحیی و داداشی، ایمان. (۱۳۸۹). بررسی اثر راهبری شرکتی بر اظهار نظر حسابرسان مستقل، *مجله حسابداری مدیریت*، ۳(۵)، ۶۵-۷۳.
- سلطانی نژاد، احمدصادق؛ رحیمی، علیرضا و شمس الدینی، کاظم. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی و اثربخشی کمیته حسابرسی. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۱۰(۲)، ۱۵۳-۱۳۳.
- صفرزاده، محمدحسین و طاووسی، ساجده. (۱۳۹۶). رابطه بین حاکمیت شرکتی و معامله با اشخاص وابسته"، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۳(۵۳)، ۱۳۵-۱۶۴.
- اسلامی مفیدآبادی، حسین و قدمیاری، محمد. (۱۴۰۰). تأثیر پاداش مدیران بر ریسک پذیری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۱۱(۲)، ۸۲-۶۱.
- کامیابی، یحیی، احسان بوژمهرانی، فاضل نادری پلنگی (۱۳۹۳). بررسی خطای پیش بینی سود، معاملات با اشخاص وابسته و نسبت اعضای غیر موظف هیئت مدیره، *بررسیهای حسابداری و حسابرسی*، ۱۲(۴۳)، ۱۵۱-۱۳۱.
- واعظ، سیدعلی، منتظر حجت، امیر حسین و بنابی قدیم، رحیم. (۱۳۹۶). بررسی تاثیر دقت و چسبندگی سود بر پاداش هیات مدیره، *حسابداری مالی*، ۹(۳۴)، ۱۵۰-۱۷۸.
- واعظ، سیدعلی؛ منتظر حجت، امیر حسین و بنابی قدیم، رحیم. (۱۳۹۶). تاثیر دقت و حساسیت سود بر پاداش هیئت مدیره. *پژوهشهای کاربردی در گزارشگری مالی*، ۶(۱)، ۱۸۲-۱۵۳.

References

- Aharony, J., Wang, J. & Yuan. H. (2010). Tunneling as an incentive for earnings management during the IPO process in China. *Journal of Accounting and Public Policy*, 29(1), 1-26.

- Azim, F., Mustapha, M. Z., & Zainir, F. (2018). Impact of corporate governance on related party transactions in family-owned firms in Pakistan. *Institutions and Economies*, 22-61.
- Balsam, S., Gifford, R. H., & Puthenpurackal, J. (2017). Related party transactions, corporate governance and CEO compensation. *Journal of Business Finance & Accounting*, 44(5-6), 854-894.
- Bianchi, G., & Chen. Y. (2015). CEO compensation and the performance of firms in the hospitality industry: a cross-industry comparison, *International Journal of Tourism Sciences*, 15(3-4), 121-138.
- Brown, L. D., & Caylor, M. L. (2004). Corporate governance and firm performance. Available at SSRN 586423.
- Chang, S. J., & Hong, J. (2000). Economic Performance of Group-Affiliated Companies in Korea: Intragroup Resource Sharing and Internal Business Transaction. *Academy of Management Journal*. 43 (3), 429-448.
- Cheung, Y.L., Rau, P.R., & Stouraitis, A. (2006). Tunnelling, Propping and Expropriation: Evidence from Connected Party Transactions in Hong Kong, *Journal of Financial Economics*, 82(2), 343-386.
- Chung K. H. & Zhang, H. (2011). Corporate Governance and institutional Ownership. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, Vol. 46, pp. 247-273.
- Dichev, I. & Tang, V. W. (2008). Matching and the changing properties of accounting earnings over the last 40 years. *The Accounting Review*, 83, 1-36.
- Donelcon D. C., Jennings R., & McInnis, J. (2011). Changes or over time in the Revenue-Expense Relation: Accounting or Economics? *The Accounting Review*, 3, 945-974.
- El-Helaly, M., Georgiou, I., & Lowe, A. D. (2018). The interplay between related party transactions and earnings management: The role of audit quality. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 32, 47-60.
- Eslami Mofid Abadi, H., & Ghadamyari, M. (2021). The Effect of Managers' Compensation on the Taking Risk of Companies Listed in Tehran Stock Exchange. *Journal of Accounting and Social Interests*, 11(2), 61-82. (In Persian).
- Friedman, E., Johnson, S. & T. Mitton. (2003). Propping and tunneling, *Journal of Comparative Economics*, 31(4), 732-450.
- Gordon, E. A., Henry, E. & Palia, D. (2005). related party transactions: associations with corporate governance and Firm Value. Working paper, Rutgers University, 2004. <http://ssrn.com/abstract=558983>.
- Gordon, E., Henry, E., & Palia, D., (2004). Related Party Transactions: Associations with Corporate Governance and Firm Value, Rutgers University. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=558983>
- Gun Lee, M., Kang, M., Young Lee, H., & Park, J. C. (2014). Related-party transactions and financial statement comparability: evidence from South Korea. *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics Published online*, 23) 2): 224-252.

- Habib, A., Jiang, H., & Zhou, D. (2015). Related party transactions and audit fees: Evidence from China, *Journal of International Accounting Research*, 14 (1), 59-83.
- Hajiha, Z., & Azadzadeh, A. (2018). Non-cash and Non-operating related party transactions and Comparability of Financial Statements with the Moderating Role of Audit Firm Size. *Journal of Financial Accounting Knowledge*, 5(1), 53-78. (In Persian).
- Hassas Yeganeh, Y., & Dadashi, I. (2010). The Impact of Corporate Governance on Independent Auditor's Opinion. *Management Accounting*, 2(3), 65-73. (In Persian).
- Hope, O. K., Lu, H., & Saiy, S. (2019). Director compensation and related party transactions. *Review of Accounting Studies*, 24(4), 1392-1426.
- Hope, O-K., Yi, L., Qiliang, L., & Han, W. (2018). Protecting the Giant Pandas: Newspaper Censorship of Negative News. Working paper, University of Toronto.
- Hosseinia, M., Chalestorib, K., Rezahi Hic, S., & Ebrahimia, E. (2017). A Study on the Relationship between Earnings Management Incentives and Earnings Response Coefficient. *Procedia Economics and Finance* .Vol.36, 232 – 243.
- Hwang, N. Chiou, J. & Wang, Y, (2013). Effect of disclosure regulation on earnings management through related-party transactions: Evidence from Taiwanese firms operating in China, *Journal Account Public Policy*, 32(4): 292-313.
- Jalale, A., Rahimipoor, A., Mir, H., & Jamalzade, M. (2017). The Effect of Corporate Governance Quality Index on Limiting Earning Management Using Unusual Transactions with Related Parties in Listed Companies in Tehran Stock Exchange. *Financial Management Strategy*, 5(1), 1-27. (In Persian).
- Jian, M., & Wong, T. J. (2004). Earnings Management and Tunneling through Related Party Transactions: Evidence from Chinese Corporate Groups. *SSRN Electronic Journal*.1-48.
- Jiang, M., & Wong, T. J. (2010); Propping through related party transactions“, *Review of Accountig Studies*, 15(1), 70-105.
- Kamyabi, Y., bouzhmehrani, E., & naderi palangi, F. (2015). Earnings forecast error, related-party transactions, and independent board members. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 11(43), 131-151. (In Persian).
- Kang, M., Lee, M., Lee, H., & Park, J. (2016). Related-party transactions and financial statement comparability: evidence from South Korea, *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*: 23(2): 224-252.
- Kang, M., Lee, H. Y., Lee, M. G., & Park, J. C. (2014). The association between related-party transactions and control-ownership wedge: Evidence from Korea. *Pacific-Basin Finance Journal*, 29, 272-296.
- Kazan, E.(2016). The impact of CEO compensation on firm performance in Scandinavia. University of Twente. IBA Bachelor Thesis Conference, Enschede,

- the Netherlands. University of Twente, *The Faculty of Behavioural, Management and Social sciences*.10 (November):1-10.
- Khanna, T. & Palepu, K. (2000). Is group affiliation profitable in emerging markets? An analysis of diversified Indian business groups. *The Journal of Finance*, 552, 867-891
- Kohlbeck, M., & Mayhew, B. (2017). Are related party transaction red flags? *Contemporary Accounting Research*, 34(2), 900-928.
- Kohlbeck, M., & Mayhew, B.W. (2010). Valuation of Firms that Disclose Related Party Transactions, *Journal of Accounting Public Policy* 29(2), 115-137.
- Lee, M. G., Kang, M., Lee, H. Y., & Park, J. C. (2016). Related-party transactions and financial statement comparability: evidence from South Korea. *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*, 23(2), 224-252.
- Lu, H. (2017). Economic Consequences of Control-Procedures Disclosure: Evidence from the 2006 SEC Regulation on Related Party Transactions. Working paper, University of Waterloo.
- Mita, A & Utama, S. (2014). Mechanism on the Relationship between Related Party Transactions and Earnings Management. *Aria Farah Mita, Sidharta Utama*. 7(1), 1-12
- Nekhili, M., & Moêz, C. (2011). Related parties Transactions and Firm's Market Value: The French, *Review of Accounting and Finance*, 10(3), 291-315.
- Pandher, G., & Pathak, J. (2014). The Essential Role of Accounting Earnings in Return-Maximizing CEO Compensation Contracts. Odette School of Business University of Windsor. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2600765> .
- Rahmat, M. M., Ghazali, N. S. M., & Nordin, N. (2019). Are Executive Directors Paid Enough? Evidence from Conflicting Related-Party Transactions. *International Journal of Economics & Management*, 13(1).
- Raithatha, M., & S. Komera. (2016). Executive compensation and firm performance: Evidence from Indian firms. *IIMB Management Review*, 28(3):160-169.
- Safarzadeh, M., & Tavooosi, S. (2017). The relationship between corporate governance and related party transactions. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 13(53), 143-172. (In Persian).
- Shah, A. & Ullah, H. (2015). Related Party Transactions and Corporate Governance Mechanisms: Evidence from firms listed on the Karachi StockExchange. *Pakistan Business Review*, Vol. 17, 663-680.
- Soltani Nejad, A., rahimi, A., & shams aldini, K. (2020). Investigating the Relationship between Corporate Governance Mechanisms and the Effectiveness of the Audit Committee. *Journal of Accounting and Social Interests*, 10(2), 133-153. (In Persian).
- Vaez S A, montazer hojat A H, & bonabi ghadim R. (2017). Investigating the Effect of Earnings Accuracy and stickiness on the Board of Directors bonus in Tehran Stock Exchange listed companies. *Quarterly financial accounting journal*. 9 (34),151-177. (In Persian).

- Vaez, S., Montazer Hojat, A., & Bonabi Gadim, R. (2017). The Effect of Precision and Sensitivity Dimensions of profit on Board of Directors Bonus. *Applied Research in Financial Reporting*, 6(1), 153-182. (In Persian).
- Wong, R. M. K., Kim, J. B., & Lo, A. W. Y. (2015). Are Related-Party Sales Value-Adding or Value-Destroying? *Journal of International Financial Management & Accounting City University of Hong Kong*. 26, P 1-38.
- Zakaria, I. (2012). Performance Measures, Benchmarks and Targets in Executive Remuneration Contracts of UK Firms. *The British Accounting Review* 44 (3): 189-203.

COPYRIGHTS

This is an open access article under the CC-BY 4.0 license.